

103-
ΕΥΚΕΔ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 245/14, 103/176

41
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διευθυντής/ Νοέμβριος 1970
19-20/11/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ κτηνοτροφίᾳ

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολοῦνται καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Ἐργάζετο ὑποκρῶνται καὶ ὁ ἀρχιεὶς ἐν οἰκογενείᾳ μετὰ τῆς συζύγου, ἐδερμάτις δὲ καὶ τὰ τέκνα

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Ἰσχυροὶ* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *ἐν εἴδει*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἄν. Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ο. Χ.*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τρόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Οἱ νέοι ἐπὶ τὰς ἀγορὰς εἰς Β. Ἀφρικαν.* ...

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ὡς ἐργάται εἰς καμίνον Ἀφρικός

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζώϊκην κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μέ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μ. γεωργαίς ἐγένετο, μέ κοῦφρον βοῶν, ἄλσων καὶ αἰγοπροβάτων.

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ 1948.*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ὁ σιδηροῦν εἰσάχθη χρησιμοποιοῦται μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν (1912).*

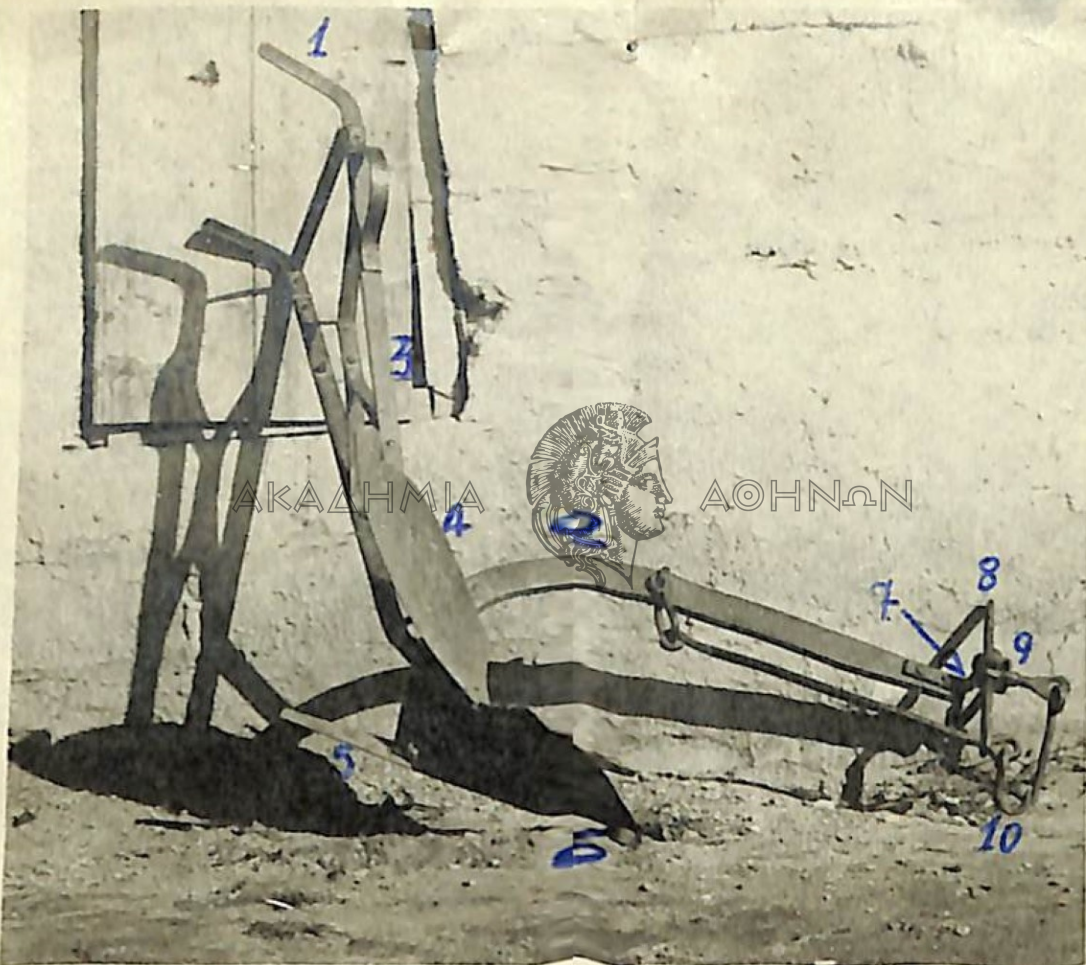
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ χρησιμοποιεῖται το μενόμετρο κυρίως δια τὰ παλαιά χωράφια.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1 *χειροκίνητο* 4 *πτερό* 7 *σταυρός* 10 *χάντζος*
2 *καμάρα* 5 *εὐφώις* 8 *ὕψόμετρο*
3 *βάραις* 6 *ὕνι* 9 *μωδουρμί*

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Ἀπὸ τοῦ 1952.*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Δέν. ἐχρησιμοποιεῖται.*

Σελ. 3
παρ. ε' εδ. 1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

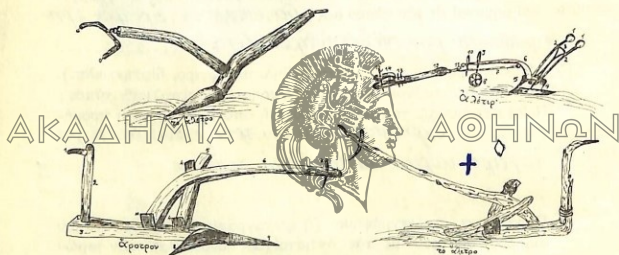
ΑΘΗΝΩΝ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *δὲν ἐχρησιμαθοῖν*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Πατάξα - ἀγροσπαστικὴς*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Μ. β. καὶ π. ἀγροίτων καὶ κατὰ γεωμετρίαν οἱ ἱερεῖς οἱ γεωργοί*.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Κοντοῦρι</i>	6. <i>ὑνί</i>	11.
2. <i>Καμάρα</i>	7.	12.
3. <i>Ἀμφοῖ</i>	8.	13.
4. <i>Πατάξα (2) ξύλινον</i>	9.	14.
5. <i>Ξαυροῦς</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

4) Τὸ ὑ
διὰ τ
χωμα
σατε

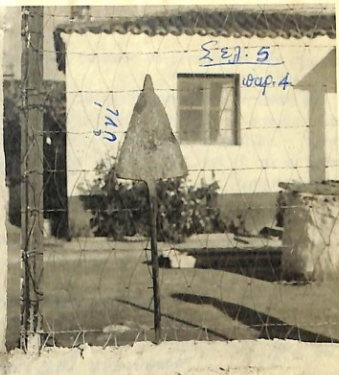
Σελ
παι

И хрн

Συγινον ἀπὸ
τὴν ἀπαυγ

σταυρόν ποταμῶν ...
ποτόγιον, με διαφοράν ἑνὸς

ὁμοῦ τὸν πόλεμον καὶ ἔχρησται
ἀκαθάρτια
ἐκείνη ἐξέρχεται καὶ δύο παρὰ τὴν (ἐξέρχεται)
ἐξέρχεται διὰ τὴν διασπορὰν τοῦ λαοῦ.

ορφῆς
των
ορφῶν
, ἐάν

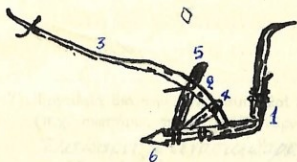
• • • •

• • • •

• • • •

ἀρχωντὸν με.

ήρου, Εκ. Γ. Δ. Α. ρου

λωσιν τοῦ ἀρότρου
λοφάϊ κλπ.)
κέντρι, αὐριόνη.

πρόνοι

အိပ်ငြိမ်း

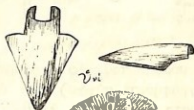

ρηνί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάφι)

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

... ὅ. ὕνι. ἢ τοῦ μιᾶς μορφῆς.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *τριγωνίον με σιδερεῶν ράβδων (σείων).*

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *ἐκ αἰθέρας*

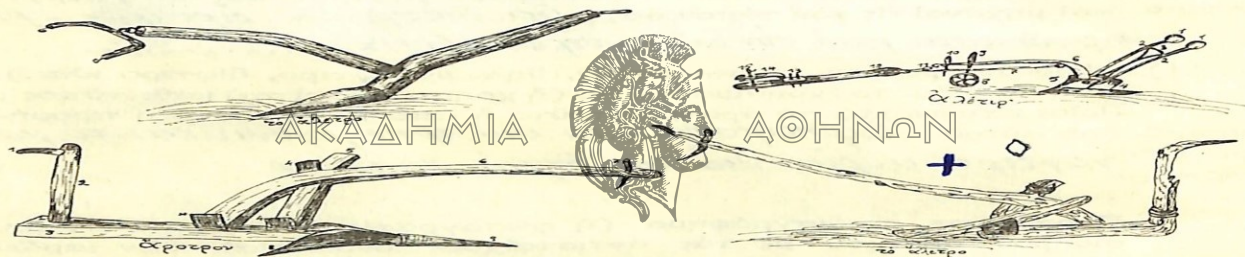

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Ξιλεπάρνι, σκενοσυέπαρα, Ξεκενέρι, αἰρίδι, ἀρνάρι, Ξυλοφάφος.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματίων) *Δέν. ἐχρησιμαθοῖσιν*
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Πατέζα. - θροισαλμωρεμίες*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ὡ? . εἰς τὸ ἀγρίων. τὸ μ. - γεβερέκρον. οἱ ἱεῖς. οἱ γεμεροί.*.....
-
-
- 2) Ποῖα ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποῖα εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. <i>Κοντούρι</i>	6. <i>ἑνέ</i>	11.
2. <i>Καμάρα</i>	7.	12.
3. <i>Ἀμφοῖ</i>	8.	13.
4. <i>Παράβρα (2). Σαλίνα</i>	9.	14.
5. <i>Εξαυρός</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

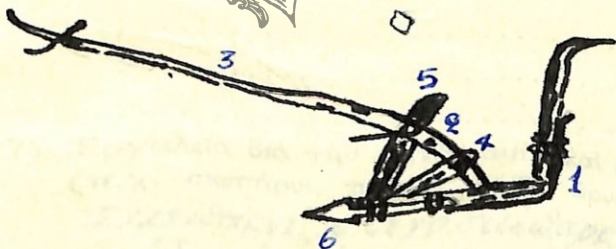
Σελὶς 4

παρ. 62! ἐδ. 3

Ἡ χρησιμοποιομένη μορφή τοῦ
Σελίνου ἄρτεται ὑπο παρομοία με-
τὴν παρασκευασμένην καὶ φέρουσαν
σταυρὸν τοιαύτην εἰς τὸ ἔρωτημα-
τολόγιον, με' διαφορὰν ἑνίαν.

Εἰς τὸν τόπον μα' ἐχρησιμοποίητο
εἰδυροῦν ἑνίαν

Ἐπειδὴ ἔφερε καὶ δύο παραβλά (φρερά)
Σελίνα διὰ τὴν διασπορὰν τοῦ χώματος.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῷα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Β. Ο. Ε. Σ., ἰνδῶσι., ἡμίονοι., ...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῷα ἢ ἓν; *Ἄμφαι, χρυσοβαροῦν., δύο, κωί., ἔμφοι., ἔν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῷα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Διὰ τὸ ζευγάρισμα. ἔν., ἐοδιῶν., ὁ ζυγός. εἶναι. ἐναγματοῦς.*

Ⓢ

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.). *1) λουριά. 2) λοῦρα. 3) ζεῦλες. 4) πιζεῦλια. 5) ἐοδιῶν. 6) αἰδέρινο. 7) ἀλῆτρι. 8) ἐοδιῶν. 9) ἐοδιῶν. 10) ἐοδιῶν. 11) ἐοδιῶν. 12) ἐοδιῶν.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κρίκελλα.*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *1914.*
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

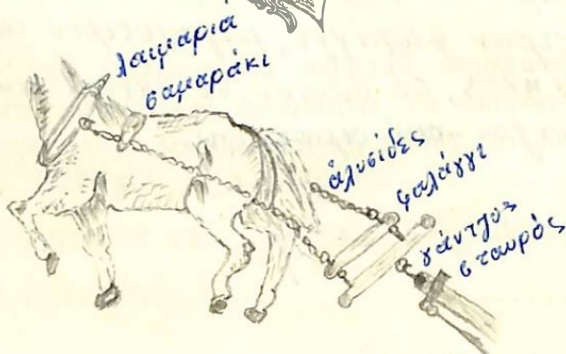
Σελ. 6-7 παρ. 12

Το ποδοθετήριον γαίμαρτος καὶ δέξιρον
αὐτῆς ἀνωθεν τοῦ αὐχένος διὰ γουρίου.
Συνδέσεις ἀγρυπιδων (τραβηχιῶν) τοῦ ἐνός
αἵμου ἐν τῇ γαίμαρτι, καὶ ὁδοὶ ἐν συν-
χειᾷ διέρχονται ἀπὸ τῶν θυλάκων τοῦ ἐσπε-
ράκιου, τὸ ὁδοῖον ποδοθετεῖται ἐπὶ τῇ
ὑπερώστῃ καὶ ἐκτὸς ἐνδύονται
διὰ τοῦ ἀπὸ τοῦ αἵμου τῶν ἐνὸς γαν-
τζῶν τοῦ ὁρώου φαρμάγιου.
Τὸ ὁρώον φαρμάγιον ἐνδύεται μετὰ
δεύτερον φαρμάγιον, μεγαλύτερον κατὰ
εἰς μῆκος, τὸ ὁδοῖον ἐνδύεται ἀπὸ τὸν
βάντζον τοῦ αἵματος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

λαμπάρι
βαμπαράκι

ἀγροῖδες
βαλίστρα
στάγος
σταυρός

2. 31. 6
4p. 11

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κριελλα

Σελ. 6

ωαρ. 10

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τεύχος

Σελ. 6
ωαρ. 9

Ζυγός

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

(... Ἀνδρ. τῆς. 1ης. ἐπελίδος μέχρι καὶ τῆς. 6ης., ὁ ἀγροφ. ἀρπνὴς εἶναι: ἑνὸς χειροδουλοῦ. Νικολάου, ἐν. τ. 89. ἐκ. 1, ἀγροφ. ματαῖς). [Στατήρης. Δημήτριος, διδάσκαλος ἡμερομηνία συλλογῆς 12-14 Νοεμβρίου 1970]

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

...Ὁ ἀνδρὴς.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

...Δεν. χρησιμεύοιται. σήμερον. ξύλινον. ἄροτρον.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

...ὁ ζεύξιμον. γίνεται. ὡς. ἀντιγράφεται. ἐν. τ. 89. ἐκ. 1, ἀγροφ. ματαῖς. 6. 7. 8. 9. 10.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

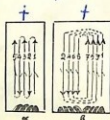
...Με. σχοινία. τὰ. εἰδοῖα. δένονται. αὐτὰ. εἰς. τὰ. κέρατα. ἢ. τὰ. κεφάλια.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὡς ἐξ. τοῦ ζυγίου. ἄροτρον. ἐγίνετο. καὶ. ἐξελίχθη....
γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ὡς ἐξ. με. τοῦ αἰσθητοῦ. ἄροτρον. ἐγίνετο. περιφερειακῶς.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίδες, νταμίες, σπασίες, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ. εὐχρησ. καὶ. τοῦ. ὄργου. ἐκ. ἐξελ. καὶ. γίνε-
ται. κατὰ. εὐχρησ.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; ὡς ἐξελ. εἰς. δρακεμιάς (12). καὶ. ἐχωρίζετο. με. θέρας. ἢ. β. ὡς ἐξελ.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ, ἐλαφρὰ, πυκνὰ, ἀριὰ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Ἐο, μαδεύωσ. - θαλάσ. καὶ ὠκεανῶ. γίνεται. κατὰ τὸ*

ὑφῶτον. ὀργωμα(καίωμα). Ἐο, θαλάσ. - ἔλαφρα. κατὰ τὸ δεύτερο ὀργωμα(διάσπασμα). Ἐο ἄρια κατὰ τὸ τρίτον ὀργωμα
 γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἔρχονται. 5. - 6. ὀργώματα....*

1) Σπίσμα. ἔξ. φ. εὐκρασίον. μέ. ἄρ. Μαργίον.

2) Διὰ βάσμα. ἔξ. φ. ἰσχυρίον.

3) Ἐο. ἔαθμενα. ἔρχονται. ὀργώματα. καὶ ἔρ. κατὰ τὸ πρῶτον. μέ. ἄρ. μέχρι τέρους. Τελίον. 4) Ἐο. ἔαθρα. ἔρχονται. ἀπὸ τῶν μέσα. Σεωθεμβρίον. μέχρι τέρους. Οὐκωθρίον.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...
ἔω. ἔν. ἔτος.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Σήμερον. διὰ τὸν εἶπον, ὑφῶτον, αἰκαρῆν. καὶ ψυχανθῶν γίνεται ἓνα ὀργωμα. Διὰ τὸν ἀραβοσίτον καὶ κηπευτικὰ 3.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;
Ἐρυνθῶν, σακκί, διασάκι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μ.Ε. ἐργεργοειδῆ, καὶ ἀεργαγευμένην σιδηρᾶν ράβδον.
 (ἑ. σ. 147. η. κ. κ.)

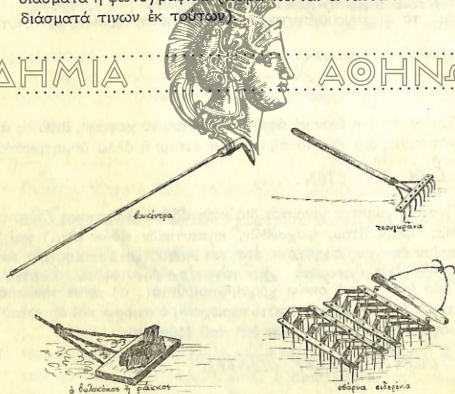
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ, (σβάρνισμα, διβόλισμα); ἑ. σ. 147. η. κ. κ.

ἑ. σ. 147. η. κ. κ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπλὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

Σελ. 10-11
 παρ. γ'

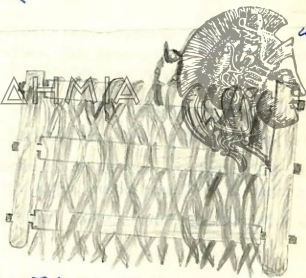

γανικῶν.

παρ. 3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ξύγινη εώρανα

αὐ-
 ν
 αχία
 αί.

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ζεαυθία - ζεαυθί: Διὰ τὸ εὐαχρίσμα ἀραβοείων,
ἀμφοτέρων, διανύειν ὑδραυλίκων κρητὶς.....
Σκαμνίζηρι: Διὰ τὸ εὐαχρίσμα καθοναῦ, ὀφειδίων, λαχανικῶν.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν.
Συνήδινε. τὰ ἡμιωμένα. ἀχόρια.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.
Καλλιεργοῦνται. τὰ ὀσπευτικά. Διὰ τὸ ὀσπευτικὸν γίνονται. τὰ ὀσπευτικά (ὀσπευτικὰ μετὰ χερί).
ἐκτὸς τοῦ ἀραβοείων, ἀλλὰ καὶ τριφύλλοι κατὰ γραμμάς

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Διὰ τριφύλλοι. τὰ παχιά ὀσπευτικά. Διὰ βίκου, εὐκὸν, τὰ παχιά ὀσπευτικά.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

X

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

Σελ. 9-10

παρ. 5 εδ. 6

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

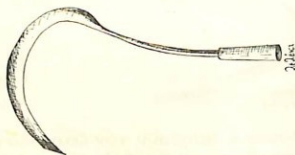
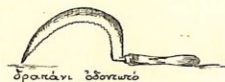

ΑΘΗΝΩΝ

αριθμ.

αριθμ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 .Μεξελι. (.φωτογραφία. παρατίθεται. εἰς. τὴν.
 .βελ. 25). ~. Κλαδευτήρι. δια. τὸ. εὐαίε. μαν...
 .τοῦ. αρα. βού. ταν.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χάρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τρῶφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) **Μέ. Κ. 6623...**

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 .Ο.μ.α.γ. 4.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 .Καμινωτή. καὶ. εἰς. εὐ. τὰ. ὠρεῖ. ζαν. ὠρο. τι.....
 .μα. ταν. κέραι.ν. βεδι.σῶ.....

ΚΟΒΕΙΔΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΡΟΤΕΧΝΕΙΟΝ

ΚΛΑΔΕΥΤΗΡΙ

ΣΕΙ 11-19
 27-11-1937
 1937-1

Εθν. Ίδρυμα

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Κατα. 20. ὠρίετον. 24. κατασκευάζεν. ...*

ἡ χαρμιάς (εἰδηροργός). καὶ χωριστὸν.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον. ὁ. θερισμός. τῆς. ρόβης, .ρεβιθιῶν. καὶ φακῆς. ἐγίνετο. δι. χειρὸς. αὐτῶν.*

3. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν, μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Η. μεν. εὐκαρῆς. θερίζεται. εἰς. ὕψος. 0,50 μ. 24. δε. εἰς. ἀγροτερεῖα. εἰς. 0,15 - 0,20 μ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

Δεν. ἔχουν. ἐλκυστήρα. ἀπομακρύν. ΑΘΗΝΩΝ

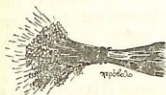
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ. ἴδιοι. αἱ. θερίζαι.*

.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἐκ. τοῦ. αὐτοῦ. καὶ. τῶν. αὐτῶν. ὠρεθῶν. μαζί. μετὰ. τὰ. στάχυα. πρὸς. τὴν. ἴδιαν. διεύθυνσιν. ἕως. ὅτου. γίνῃ. ἕνα. χερόβολο. βάρους. 2-3. ὀμμάτων.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λούνται άγκαλιές. Χερόβουρα.....

7. Οί θερισταί.

- 1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
θερισταί, οί όποιοί ήρχοντο ώς επαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
σκοπόν από άλλον τόπον και ποίον ;.....
Άνδρες και γυναίκες
Δεν υπάρχουν άλλοι θερισταί.....

- 2) Πώς ήμείνοντο ούτοι ; με ήμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
άποκαπτήν (σεκαπήν) ; Ποία ήτο ή άμοιβή ; εις χρήμα ή εις
ειδος ; Τό ήμερομίσθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και την σχετικήν
εις τόν τόπον σας ονοματολογίαν).....

- 3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες ήφερόν τι εις τās χείρας προς προφύ-
λαξιν, ιδίαι τής άριστερής, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
τήν έναρξιν τής εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εις τήν μέσην του σώματος δια νά μη αισθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νά μη πονή ή μέση των) ;.....
Ή εσφωδία κατωμυθολογιαμαρια, η εσφ. της. αρκ...
εστερας. χειρός. Σηγκο. χάντι. με. Α. ψα...
δαχας (ο. αντζιχειρ. έμενεν. εμεν. ντερας). και...
εμερομίσθιν. εις. ε. μαμ. ευ. μιν. προ. ε. φα. χην,...
δια νά κρατώνται τα εσφωδια.

Σελ. 14
ωφ. 3

Σελ. 15

1. Δραγούδι από έρέμετο
ΑΘΗΝΑΝ «δράμιος»

Κάτου σούς τρανούς τούς καίμους,
έσφωρα εσφ. υφ. υφ. υφ.
κι εσφ. μαρμαριεσφ.
γιόμουνε ή καίμους ελ.ος

Ρ'ατες ελ.ανου και θερίζουν,
έβαλα και ένα λεβέντη
νά μαζώνη τα δειμάτια,
νά κυρτάη τα παρμημαρία.

(Πληροφορητής : Παλαιώσεα Χ.
Σοφία).
Στοιχεία ως εσφ. ελ. αν. ελ. αν. ελ. αν.
ε. μα. το. ελ. αν.

Σελ. 14
ωαρ. 3

Παραμαρία

Σελ. 15

2. Βραγύνει το θέρου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνάμα ὅς τ' ἦν ἀμύροκωραφάκια,
δὲν ἦνεν μιά ἐμορφῇ,
ποῦ θέριζε ξυθόζη.

Πραματευτῆς ἐθέρασε καὶ τὴν μαθημερ-
νοῦσε,
κὸρη μ' τὸ δοῦναι ὁ ἄντρας σου,
τὸ δοῦναι καὶ ὁ καλὸς σου.

Σένε μ' ὁ ἄντρας μ' δὲν ναι δῶ
τώρα δώδεκα χρόνια,
κόμα τρία τὸν καρτερῶ νὰ γένουν
δεκαθέντε.

Κι εἴν δέ θανῇ μεῖν δέ νερῶν
κοιόχρια δέ νά γένω.

(Πηροβορητής: Παλαιῶτα
Χ. Σοφία).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ποῦ ὠλεμάει καταμαρῶς στοὺς καίρους,
χωρὶς γῆρι χωρὶς νερό, χωρὶς μεῖνα
μενταῖτι.

Πουλάει ὡς αὖτε γάρησε στὸν βουόνα
τὸ κεφάλι,
δὲν ἐλαχούσε εἴν ἔρα τὰ δουρικά εἴν
ἔρα τὰ πουλάμια
λαχούσε ἀνδρωινὴ λαχιά, ἀνδρωινὴ
κουβέντα.

3. Βραγούδι τοῦ θέρου.

Βράβα ν' αἶρα βροερέ, βράβα καί
χαλδριμένε,
για νά βροίσης τὰ παιδιὰ, τὸν βουό-
κα τὸν καπμένο,

Σήμα ἱσιούνα μ' νὰ πᾶς ἐν
Ἰταλίᾳ
ἔσχουν τὰ ἐργαεῖματα μαζὶ μὲ

(Πληροφορίες: Παιδαγωγικά

Χ. Σοφία). ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ θερισμός. ἔωρεσε. καὶ ἀρχίζει. καὶ Δευτέρα.....

Πότε ἐστὶν ὅρασις ἢ ὥρασις. ἔωρεσε. ἡμέρας ἀκαμνῆς ἢ τοῦ ἑβδομάτου τελευταία ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τοῦ θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτὰ. Ναι.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ἀπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Εἰς τὸν θερισμὸν καταγράφεται ὁ χρόνος ἀπαραγμένην

ὁλοκληρῶν. ἀφ' ἧς ἡμέρας. 2-3 ἡμέρας. σταυροειδῶς. ὅλοι οἱ θερισταί

με. ὡς καταγράφεται. τὸν ἀρχιθεριστὴν. ἐμῶν. καὶ τὸν ἐξωτερικόν

καυκασιώτην. καὶ εἰς τὸν. πρὸς τὸν. ἑξωτερικόν. ὡς καταγράφεται

Ἀνατολῶν. Δυτικῶν. Νότιον. καὶ Βορρῶν. αὐτοῦ. ὡς καταγράφεται

τρεῖς. ὅρασις. καὶ ἀκαμνῆς. ἐτραγουδοῦσαν. καὶ τραγουδοῦσαν

τοῦ ἑβδομάτου, ἔτσι ἐλέγετο ὁ εἶδος αὐτοῦ. Κατόπιν οἱ ἀρχιθεριστοὶς

εἰσάγαγον τὸν δῆμον σταυροειδῶς. Οἱ μισοὶς. καὶ ἔδιδοντο. ὁ σταυρὸς

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

εἰσάγαγον. ὁ σταυρὸς. ὡς καταγράφεται

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὰ δερμάτια μου ἐγένετο με φρόσχη ὥστε..
να μὴν τινάσσεται ἀπὸ τοῦ χερσὶ καὶ φέρονται..
οὐκ οὐ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀμφοτέρων.....

το δὲ δέσμευον ἐγένετο αὐτοῦ τὸν μασχατοῦ τὴν...
ψ. αὐτοῦ ο. ἦτο. εἰς διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν.

Τὰ δερμάτια ἐδέοντο με δέρματα κατασκευ-
ασμένα ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν οἶτον. ἀπὸ ὧν ὡς
μαυροεχέδον οὐ διαφέρει ἐνώπιον τοῦ ὀφθαλμοῦ
ὅτε αἰσθητὴν τὸν διαφερόμενον ἀπὸ τὴν δροβίαν
καὶ ἑταῶς. Ἀπὸ παχύτερον
καὶ λεπτότερον καὶ
ἀνοδον δέξιμον

Από παχύτερον
καλύτερον και
άνοδον δάμιον
ἐμπειροφόωτο
ἐκρητγινίκος.

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ;

Συνεμεν τρώοντο. εἰς ἔσχατον τῆς ἀλλοτρίου ἐκείνου ἡμέρας
μέρος τοῦ πωροφειροῦ, πρὸς ἀσφαγήν. τῶν ὑδάτων.

της βροχής, ανά 350-400 δεκάτια και έτοιμαζε-
τούντο εις κουλλούραν με αυός εταχός προς τὰ ε-
ξώ. Κατόων εις τὸ κέντρον τῆς κουλλούρας ἔδεχθη
μαυρετο πυραμίδα μετρία δεκάτια. Γυρῶν τῆς
πυραμίδος ἐπορεύετο μινυτὸν πρὸς ἐξώ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

εὐχρηστος μὲν βέλους
(βυνέχεται εἰς βελήϊδιον)

- 1) 'Από πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

(Αὐτὸ ἐστὶν 7^η βελ. μέχρι καὶ τῆς 16^{ης} πληροφορητικῆς.

ἔναι: Ὁ βασιμας Γεωργιος, ἐν τὴν 76. ἔτων, ἀρχαίματος

Γ. Βασιλεὺς. ὁ ἱδιός, ἡμερομηνία αὐτοῦ 15-18 Νοεμβρίου

1970]

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν βελ. 16 παρ. 3)

Δερμάτια ἔτσι ὥστε τὰ σταχνα καὶ
επιπρίζονται λίγο διὸ ὡς ἀνὰ τὴν
βαίει ἐπὶ ἐπὶ τῆς φουφάρας.
ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ τῆς φουφάρας καὶ τὴν
οὐτὸν τρόπον ὥστε τὰ σταχνα καὶ
φθάνουν μέχρι τὰ δερμάτια τῆς
φουφάρας. Οὕτω κακκίαι, σαρ-
ρὰς τὰ σταχνα δὲν ἐράωγοντο μὲ
τὸ ἔδαφος καὶ ἐκκηματίζετο με-
γάλη κυκλικὴ βαίει.

Ὁν συνεχεῖς ἐτοιμοδετοῦντο ἀλλὰ
κυκλικαὶ εἰραὶ αἱ ὁδοῦ, ὅσον πύ-
ξανεν τὸ ὕψος, ἐστὶν ἐν ὅν συνεχῶς
ὡρὸς τὸ κέντρον καὶ βαθμυδὸν
ἐξαιρὸν θείν ὀρδίαν ἕως ὅτου
τελμαὶ τὰ τελευταῖα δερμάτια
ἐτοιμοδετοῦντο ἐντελῶς ὀρδίως
καὶ οὕτω ἐκκηματίζετο ἕναις,
φωφάριος κῶνος, ἢ θυμωνικαί.

ὡν ζώων κατὰ τὸν
φυλάκι, βίον; Ἐάν
γυαί του, ἔπειτα ἡ
ὡς ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον

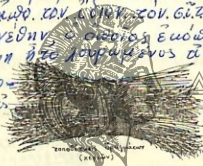
κεντρίο. τὸ κυκλικὸν
ἐπὶ φουφάρας, καὶ τὰ
φουφάρας. Κατόων ἐπὶ
ἐπὶ ἐπὶ φουφάρας ἀρχαῖον
κεντρίο (0,50-0,60 μ.)
ἐπὶ ἐπὶ φουφάρας ἀρχαῖον
κεντρίο (δρέπανον, κρό-
σσειάν, κατὰ ἀρχαῖον

φίας).....

φουφάρας ἐπὶ φουφάρας
φίας καὶ τὴν σχετι-
κὰ σχεδιάσματα καὶ

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὰ δερμάτιαμα. ἐγένετο. με' ὠρροχή. ὥστε..
 να. μὴν. νινάσεται. ὠρρὺ. ἢ. χερὰ. καὶ. φεῖχονκ.
 οἱ. κόκκι. μέγα. αἰώδ'. ε' ἄμ. φέρειν.
 τὰ. δέρμα. ἐγένετο. αἰώδ'. τὸν. μυαχατζήν.
 φ. εἰσοτός. ἦτο. εἰδιώδ'. διὰ. τὴν. ἐργασίαν. αὐτῶν.
 τὰ. δερμάτια. ἐδένοντο. με'. δέματα. κατακειν-
 αμένα. αἰώδ'. τὸν. ἴδιον. τὸν. οἶτον. ὠρρὺ. ὠρρὺ. τὸς.
 μαυρομ. ἐγενν. οἱ. εἰσοτός. εἰσοτέτο. τὸ. ὠρρὺ.
 ὅτε. αἰώδ'. ὅτε. ὠρρὺ. μένος. αἰώδ'. τὴν. δροβίαν
 καὶ. ὠρρὺ. Διὰ. τὴν. ὠρρὺ.
 τὴν. ὠρρὺ. καὶ. ὠρρὺ.
 τὴν. ὠρρὺ. ἀνδρὺν. δέσμον.

Απὸ τὸ πλεονέκτημα
καθίσταται αὐτὸ
ἀνόδυνον δέξιμον
ἐμπειροφόλοισι
ὁ κλαίειν ἴκος.

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεμενζώνοντο εἰς ἔξ. ἐχόν. τῆς ἀλλοτ. ἐκέρσαντας
μέρος τοῦ κυρταφιδίου, πρὸς ἀσφαυγὴν τῶν ὑδατῶν.
τῆς βροχής, ἀνά 350-400 δεκάτια καὶ ἐποθεύε-
ται εἰς κοιλούραν μὲ αὐτὸς σταχυς πρὸς τὰ ἑ-
ξώ. Κατόπιν εἰς τὸ κέντρον τῆς κοιλούρας ἐδίδην
μαγεύτο πυραμίδα μὲ τρία δεκάτια. Γυρῶνεν τῆς
πυραμίδος ἐποθεύετο κυνηγιῶς μία οὐρά
ἰδιή των γεωμήλων.

(Εὐνέχεια εἰς φηλᾶδιον)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; ✓

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

(Ἄλλοι ἐν τῷ 7^ῳ βιβλ. μέχρι καὶ ἐν τῷ 16^ῳ παραφραστῆς.

Εἶναι: Ὁ Θεόδωρος Γεωργίου, ἐν τῷ ὄνόματι, 76 ἐτῶν, ἀρχαῖος.

Γ. Συλλογὴν ὁ. ἱ. διὰ, ἡμερομηνία συλλογῆς 15-18 Νοεμβρίου 1910

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

.....

Σελ. 10

пар. 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ὧν ζώων· κατὰ τὸν
 ἰούλιον, τρίτον); Ἐάν

ΥΓΙΕΙΑ ΤΟΥ, ΕΠΕΙΤΑ Η
U.S. ΕΙΣΤΕ ΤΟ ΑΝΤΙΣΤΕΝ

συνάγει το κυρίον

[illegible]

παράδειτον· κατόων ε
 ετο εν βαοράς ελτα

μετά (0,50-0,60 μ.)
κν. εμφανίζεται αυχινός

ιον (δρέπανον, κρῶ-
σσειάν. καταδύει

χφίας)

.....

.....

ργαλεῖα ἐχρησιμο-
φῆς καὶ τὴν σχετι-

α) σχεδιάσματα και

κλεισιμὸς

χφίας)

.....

.....

ργαλειῶν ἐχρησιμο-

ή συνεδριάζοντας και

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....
 (Αὐτὸ εἶναι τὸ 7^{ον} βιβλ. μέχρι καὶ τοῦ 16^{ου} πληροφανεύει.
 εἶναι: Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ἐν τῷ 16^{ου} ἔτει, ἀρχαῖος
 Γ. Βασιλεὺς ὁ ἴδιος, ἡμερομηνία αὐτοῦ 15-18 Νοεμβρίου 1910]

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανθοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλο, βίκον). Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. (Ὡς ἐπὶ τὸ ἀξίωμα
 ἐκρημασμένου τοῦ φρέγγου. ἀφ' οὗ ἀφαιρούμενο τὸ χωράφι
 μὲ 2-3 ὄργωματα. ἀφ' οὗ ἀφαιρούμενος ἔχει φοιτῶν, καὶ νὰ
 καθαρισθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ εἰς τὸν εὐδαίμονα. Κατόων ἐρρι-
 στέτο ὁ εὐδαίμονας καὶ ἐξαρνήθητο. Ἐκχωρίζετο εἰς εὐδαίμονας
 3 μ. ἢ ἐπὶ τὴν ἐξέλιξιν ἀφ' οὗ ἀφαιρούμενος ἀφαιρέται (0,50-0,60 μ.).
 Ἐξήρανετο ἐν τῷ ἴδιῳ τῷ χωράφει καὶ κατόων ἐφαρμόζετο ἐν τῷ
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανθὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κρό-
 σαν κ.ἄ.). Ἡ κοπή ἐγίνετο μὲ τὴν κοβίδα. κατὰ τὴν
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Εἰς τὸ ἀλώνι

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ γῶρος ἀπὸ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Δεῖ εἶχε ἰσομετρεῖν ἐνομασίαν

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ναί. — Ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐξω τοῦ χωρίου καὶ ἀν. ἀνέρχε. πόσος μ.ε. δια-
φορὰν ὑψομέτρου. ἐφαρμιμάτο

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐκαστὴν οἰκογένειαν εἶχε τὸ ἀλώνι τῆς.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἰνὸς τοῦ Ἰούλιου μέχρι 15 Ἀυγούστου.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο ἐκαστὸν βιμπρό.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

Ἐκκαθαρίζοντο καὶ πόρτα.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Διὰ τὴν προετοιμασίαν*

*δὲν ἐξυπακούει ἡμέρα καὶ ὥρα. Διὰ τὸν ἀγωνισμόν δὲν ἔχοντες
να εἶναι ἡμέρα Τρίτη ἢ Παρασκευὴ μαθὼς καὶ ἡ ἐργασίαν
ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, τὸ Σάββατον.
Ἀρχίζε ἀπὸ τῶν καράματα.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

ἔτσι ποθεταῖντα. κυνηγεῖται μετὰ τὰ ἀκάρηνα. κερὰ. τὰ...
 κέντρον. ἀρτίζοντας αὐτοῦ. τὸ κέντρον. τὸν ἀλφειν. τὸν κ...
 εἰε. τὰ ἀκάρηνα. καὶ ἐκρίσθηται ἀνὰ τὴν τῶν. ἡσυχαστὴν
 τῆς ἀφροσύνης κείνης. Ἀλφειοστυλὸς δὲν ἐκτοδύσεται
 το.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ὁ κύλιος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος θηλειῆς,
 στρουλoura, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρῃ», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ἔχοντο. διαβούνη καὶ ἰώδων. διὰ μὲν βοῶν διευδύνοντο με...

ἐν τῇ ἀκάρηνα, καὶ ἰώδων. ἔχοντο. καὶ τὸ κέντρον. τὸ κέντρον
 κέντρον τοῦ κέντρον καὶ τὸ κέντρον, διὰ νὰ ἐκκινῇται
 ἢ ἐκκινῇται τῶν ἀκάρηνα, διὰ τὴν μετὰ τὴν
 εἰν ἐκκινῇται τὸ κέντρον καὶ τὸ κέντρον, καὶ τὸ κέντρον
 κέντρον, καὶ τὸ κέντρον τὸν ἄλλον κέντρον καὶ τὸ κέντρον.
 διευδύνοντο μετὰ τὸν κέντρον.

β) Πῶς ζενοῦνται οἱ βοῶν, τὰ ἀκάρηνα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Σελ. 21

ησιμοποιεῖται καὶ μὴ-
ἢ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
γλισμένη εἰς τὴν κάτω
μάτων ἢ ἀποσχίδων
μένων ζώων, σύρεται
ἐστρωμένων σταχύων

ματσούια

στικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ τὸν εἶπον καὶ τὰ κουκκία ἐκρηγματοποιεῖτο ἡ αἰδοουμένη.

Διὰ τὰ φασόλια ὁ μύθανος ἢ μαυρὸ ξύλο

[Διὰ τὸν ἀραβόσιτον ἡ ματσούια (μυλινδρικό ξύλο, μήκους
0,20-0,25 μ., διαμέτρου 0,10-0,15 μ. εὐὸς κυλινδρ. ξύλο, ἐκ τῆς ὁδοῦ
ἐρίετο μίαν ἐρμωδὴν εἰς ἀπόστασιν 0,05 μ. ἀπὸ τοῦ μίαν βάθους, ἐρυ-
πότο αὐτὸ τὸ μέντρον εἰς βάθος μέχρι τὴν ἐρμωδὴν καὶ εἰς τὴν
ὁδοῦ διήρχετο θέρμα χλωρὴ ἐρμωδὴ).]

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Σελ. 21

ωσφ. γ

ησιμοποιεῖται καὶ μη-
ῇ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
γλισμένη εἰς τὴν κάτω
μάτων ἢ ἀποσχίδων
μένων ζώων, σύρεται
ἐστρωμένων σταχύων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ματσούνα

ΔΟΧΝΩΝ

ὁ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
ζ. δουκάνα, δικριάνι,
ῆμα καὶ τὰς συνήθεις
ελαϊότερον καὶ σήμε-
ρι διὰ ποῖα δημητρι-
μητριακὰ μέ ἀλωνι-

στικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ τὸν εἶπον καὶ τὰ κομμάτια ἐκρημαδοῦντο ἢ ἀδομαίνη.

Διὰ τὰ φασόλια ὁ κωφάναξ ἢ μαυρὸ ξύλον.....

[Διὰ τὸν ἀραβόσιτον ἢ ματσούνα (μυλινδρικό ξύλον, μήκους
0,20-0,25 μ., διαμέτρον 0,10-0,15 μ. εὐρὸς κυρτὰ ξύλα, ἐὰν αὐτὸ ὁδοῖται
ἐγίνετο μία ἐγκομὴν εἰς ἀνωδοκίαν 0,05 μ. ἀπὸ τοῦ μῆκος βάθους, ἐκρυ-
πτο αὐτὸ εἰς τὸ κέντρον τῆς βάθους μέχρι τῆς ἐγκομῆς καὶ ἐκ τῆς
ὁδοῦ διήρχετο θέρμα χλωρὴ ἐρασσιμή).]

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

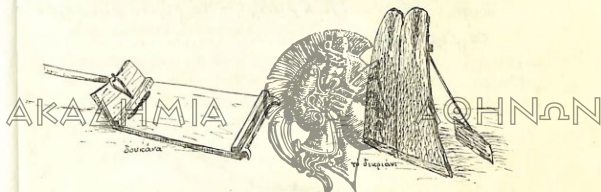
.....

.....

.....

.....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ τὸν εἶπον καὶ τὰ κομμάτια ἐκρημιμαδοῦντο ἢ ἀδοικιῶν.

Διὰ τὰ φασόλια ὁ κώσταρος ἢ μαυρὸ ξύλον.....

[Διὰ τὸν ἀράβειτον ἢ ματσοῦμα (μυλιδριῶ ξύλον, μήκους 0,20-0,25 μ., διαμέτρου 0,10-0,15 μ. ἀπὸ κυλινδρ. ξύλου, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐγένετο μίαν ἐγκομὴν εἰς ἀπόσεισιν 0,05 μ. ἀπὸ τοῦ μίαν βάσεως, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς βάσεως μέχρι τὴν ἐγκομὴν καὶ ἐκ τῆς ὁποῦ διήρχετο θέρμα χλωρὴ ἐλαστικὴ).]

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ τῆς 4^{ης} με 5^{ης} ὥρας .. ἕως τῆς μεσ. μεσ. 3^{ης} ἀπογευματινῆς ὁ ἀλωνισμός ἐκτελεσθῆναι.
Ὁ ἐκπαιδευτὴς περιωδεύει, ἐκτελεσθῆναι μεσ. τῆς 4^{ης} - 5^{ης} ἀπογευματινῆς καὶ δευτέρου.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ὁ. διμουλι. ἢ φμουλι. - τὸ ξύλο μαρμαριότ. -
τὸ ξύλο φκουρί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς με τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ἔχονται. ὡρρά. γυρίσματα.

Σὲν. ἀρχὴ με τὸ φμουλι. ὡρρά. ὡρρά. τὸ φμουλι. δὲν ...
πιάγει τὰ στάχυν, γίνεται π. γυρίσματα με τὸ μαρμαριότ. καὶ
ὡρρά με τὸ φκουρί. (3-4 γυρίσματα με ὡρρά ὅργανον).

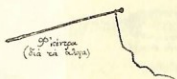
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνοβέργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἡ βουκέντρια. καὶ τὸ μαρμαριότ.

Ἡ βουκέντρια ἦτο ἕως 3 μ. ὡρρά. τοῦ μαρμαριότ 4 μ. καὶ τὸ δουρί 1,50 μ. Ἦσαν δὲ ὅμοια με τὰ μαρμαριότ.

— 22 —
μετὰ τοῦ ἐρασηματολογίου εἰς σελ. 23 παρ. 15.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ἔλεγετο. στρώματα.....
ἤλωνίζετο ἐνὰ στρώματι.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
Δεν. ἀσπῆρες. ἰδιαίτερα. ὀνομασία.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοὶ ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν
Ὁ ἴδιος ὁ γεωργός.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ὁχι.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;.....

X

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Ὁ κοπάνος ἐχρησιμοποιεῖτο...*
διὰ τὸν ἐξομαλινῶν τῶν φασσίων. καὶ τὸ κοπάνισμα ἐγένετο...
εἰς τὴν αὐλήν.

κόπανος ἀρογῆδος

ξύλο κομμιμένο διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ὄρου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Κυρίως ἀπὸ τὴν γενναίαν...*

.....
.....
.....

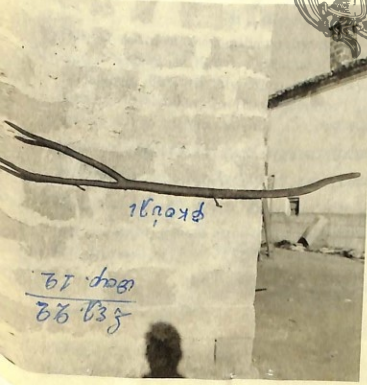
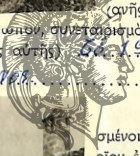
- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ων ; (Περιγράψατε λεπτο-
καρπού από τούς στάχους,
τογραφίας)

της και διά τοῦ κοπάνου,
;
ίστιχα ἢ φράσεις διά τόν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(αὐτῆς εἰς τὸν τόπον σας.
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **Σελ. 1939**

σμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν
οἷον ἐργαλεῖον σωρεῖται
χι τοῦτο· (εἰς Κρήτην :
ιάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι),
υγρομετὰς. εὐρὸς. ἐρε-
εωίμπες. ἑὸ. λαμνί
καυῶν. κρῶν. ἢ μιά
ὅς. κ.κ. φτάνουν. ἀνέμεν.
οἱ αἰγρῶν καὶ τῶν δεινῶν
ουρίων καὶ αὐριγίων εὐδῶν.

τρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *δὲ 1939*

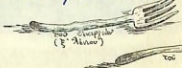
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν ὀλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι), καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Ο. δικριάνι, ὁ μετὰ 3. σωρὸς. ἔχει σχῆμα ὡς λαμνὴ. 2. καὶ εἶχε σχῆμα ἐωίμικες. 3. ὁ λαμνὴ ἐρίκετο μὲ τὴν κεφαλὰ αὐτῆς. 2. καὶ κατὰ τοιαύτην ἐρώσαν. ἡ μὲν κεφαλή του καὶ εἶναι ἐκτεθειμένη ἀπὸς τὸν ἀνέοντα ἀνέμον. 3. ὁ ἀνέμος ἔλκετο διεκδύνειν, ἀναχάζοντο καὶ ἀρράβουν καὶ τὴν διεκδύνειν τοῦ λαμνίου, γενομένου τοιοῦτον ἐοικέναι διεκδύνειν καὶ ἀρρίβειν ἐώσαν.*

τοῦ δικριάνι (3' λένου)

τοῦ δικριάνι (3' λένου)

τοῦ δικριάνι (3' λένου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ἐυαγγελίζετε. φέρετε καὶ σταυροῦς. Ὁ σταυρὸς. εὐαγγελίζετε διὰ
καὶ θανάτου. ὁ Θεὸς. εὐ. καὶ λίκνισμα, διὰ καὶ ἀποδόσεως. τὸ...
λαμπρὴ. ὡς οὐ. οὐκ ἀρίστη, ἀλλὰ καὶ διὰ καὶ εὐχαριστήσαντες. τὸ...
Θεὸς. καὶ τοὺς ἀγγέλους. καὶ φέρετε. μέχρι αὐτοῦ. καὶ σημαίνει.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Κατὰ ἀρχὴν. μετὰ καὶ παραδοχῆς. καὶ ἔπειτα μετὰ καὶ...
φυτάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λικνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λικνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρας καὶ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίκνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Ὅσα παραμένοντα κομρὰ. τεμάχια. ἐρέχοντο καὶ κό...
τοῦ αἰῶνα. καὶ δὲν. ἀγωνίζοντο. διὰ δευτέρων.
παρὰ. ἐξέδοντο. ὡς. τραφῆ. καὶ. φῶα.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευγῖς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

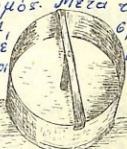
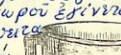
Ὁ γεωργὸς ἐκπηλατίζει τὸ σωρὸν μὲ τὸ φτυάρι καὶ τὴν θαλαβάνην. διὰ τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ ἐλατῶνεται ὁ σταυρὸς καὶ ἐμπηγνύεται τὸ καραδοχόν. ἢ τὸ φτυάρι. ὅς ἐκμειώσῃται ἐκίνετο μὲ τὸ ταχάρι ἢ κουβέλι, δίδως ὠνομάζετο τὸ φύλινο δοχεῖον, τὸ ὠφρῶτον ταχάρι ἐκτινέμετο ὡς ἐκίνετο. δηλαδὴ

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ἐννοοῦσαν, ὁ σωρὸς νὰ δώσῃ χίλια ταχάρια. Χίλια, δύο, τρία, τέσσαρα, πέντε, κ.λπ.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

ἡ τοῦ ἐτοιμοῦ, ἀφ' ἧς τοῦ οὐνοῦ ὁ δευτερευοῦντος (μαρτυρίας) καὶ ἐβόρε
 τῇ «βούλα» εἶδος ἐφαγίδας. Οὐαί, μὴ ἀλλοιόμενον ἐσθ
 ἡ βούλα χαλκῶδες δι' ὅσον ἡ ποσσὶς ῥόχον, ἐπεὶ βούλετο τιμω-
 ρῆσαι: ἐξήντητος, κατὰ τὴν ἐκείνου τοῦ ἐωρῶν ἀνδρὸς καὶ ἑξήν-
 τατος. Μετὰ τὴν βούλας αὐτὴν ἐβόρει τὸ δέματον. Ὁ δὲ
 λογὶ, ἐμὸς τοῦ ἐωρῶν ἐξήντητος ἡ τὸ ματὶ κατὰ
 πρὸς γυνεὶν. Ἐπειτα ἐμπαράχον τὸ
 ἐωρῶν ἐν τῇ
 τρία. Τὰ δύο
 ἐωρῶν ὁ ματ-
 νος καὶ τὸ ἐ-
 ναι ὁ γυν-
 γὼς.

μεσοκοίλε

κούνελο;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +
- γ) τὸ γυφτιάτικο, +
- δ) τὸ ἀλωνατιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτικῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) *π.ο. ταχαριτζιανός. έξλ., ε' μοιων. με. εόν*
ως ένω. ωκρατινέμονον. ιουλιαν. χωρ. μιζιμόζηως
δέκα ζιολ. οκάδων.

- 29 —

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰς τὴν ἀνυρῶνα ἐν τῷ τοῦ
χωρίαν.*.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ὁλώνισμα ; ...

*Μετὰ τὸ ὁλώνισμα αὐτὸ τὸ σιτάρι τοῦ αὐτοῦ κα-
ρῶν, γερῶν χωρὶς αὐτῶν.*.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων......

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Εἰς τὸ μεσυχώρι (παρατείαν) μετὰ τὸ ἡλιο-
βασιγέμει.*.....

- 2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Κάεντρας.....

- β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;

Κατ' ἀρχὴν τὰ παῖδιά καὶ κατόωιοι ἀφ' οὗ ἔβηον
τείνιασε. ἔρριμτανον μέρος καὶ μεγάροι ἀκτιωσανδροι.

- 2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

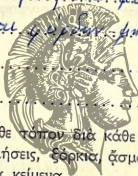
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; Ὡς ἀκαφερεται καὶ

καρὰ πᾶν τὰ παῖδάμα καὶ μεγάροι. Ἐὰ ἐμμεστον
αὐτὸ τὰ αὐλῶν, κήπων, μαγερῶν καὶ
ἔθρεψε δὲ τὸν δῆμον ἐν τῷ ἐνὶ ἡμέρᾳ.

- 3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μεταφέρονται εὐμερόμενα μετὰ τὴν ἐμμεστον
καὶ τοιοῦτε τοῦνται μετὰ τὴν εὐμερόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

- 2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Ἀπὸ τῆς 27^{ης} δελ. μέχρι καὶ τῆς 32^{ης} ἀνηφορικῶς
εἶναι: Ἡ Παιδαγωγία Χ. Σοφία τοῦ γένους Ἀστ. Σα-
μαρᾶ, γεννηθεῖσα ἐν Παλαιόμακρον Ἐλασσόνας, ἰδία
ωφριοχή, καὶ ἐγκατασταθεῖσα ἐν Σμύρῃ τὸ ἔτος
1924). [συλλογὴς ὁ ἴδιος, ἡμερομηνία
συλλογῆς 19-20 Νοεμβρίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ